

AUTOREFERAT

1. Imię i nazwisko

Magdalena Ziółkowska-Kuflńska

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe/artystyczne - z podaniem nazwy, miejsca i roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej

2005 – dyplom doktora nauk humanistycznych w zakresie etnologii (na podstawie pracy „Tradycyjna i współczesna sytuacja kobiety w tubylczych społecznościach Boliwii na obszarze pozaandyjskim”, napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Aleksandra Posern-Zielińskiego w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej na Wydziale Historycznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, recenzenci: prof. dr hab. Magdalena Śniadecka-Kotarska, prof. dr hab. Zbigniew Jasiewicz).

3. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych/artystycznych

2005-2006 – adiunkt w Zakładzie Studiów Latinoamerykańskich, Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych, Uniwersytet Łódzki.

Od 2006 - adiunkt w Instytucie Socjologii, Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu.

4. Wskazanie osiągnięcia naukowego wynikające z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w z zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 ze zm.):

Magdalena Ziółkowska-Kuflńska, „Otwarta arena. Spór o *corridę de toros* w Hiszpanii. Perspektywa socjologiczno-antropologiczna”, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznań 2016.

Głównym celem naukowym rozprawy habilitacyjnej była analiza dyskursu o *corridzie de toros* toczącego się w ostatnich latach w Hiszpanii. Książka składa się z dwóch integralnych, w

mojej opinii, części. W pierwszej z nich przedstawiłam szczegółowy opis widowiska, które jest znacznie bardziej złożone niż jego opisy, z którymi polski odbiorca może się spotkać w przekazach medialnych. Wielość odmian *corridy*, różne etapy przedstawienia i zróżnicowani aktorzy biorący w niej udział stanowią o owej złożoności i utrudniają prostą interpretację. Etnograficzny opis *corridy de toros* pozwala na zbudowanie obrazu przedstawienia, dzięki czemu lepiej zrozumiemy wokół czego tak naprawdę toczy się spór. Szczegółowy opis zwalnia *de facto* czytelnika z konieczności osobistego uczestnictwa w *corridzie*, dostarczając jednocześnie niezbędnego kontekstu do jej interpretacji. Równie ważnym aspektem, który poruszyłam w pierwszej części książki jest historia tauromachii, która przez stulecia silnie wrosła w kulturę hiszpańską i w tym okresie podlegała daleko idącym przemianom aby ostatecznie uzyskać znaną dzisiaj formę. Druga część książki powstała w oparciu o literaturę przedmiotu i moje wieloletnie badania tegoż zjawiska.

Analiza dyskursu tauromachicznego została przeprowadzona przede wszystkim na podstawie badań terenowych i analizy prasy. Ramy teoretyczne oparłam na koncepcji zmiany kulturowej Norberta Eliasa, świadomej partycypacji społecznej Anthony'ego Giddensa i antropologii interpretatywnej Clifforda Geertza. Taki wybór teorii pozwolił mi spojrzeć na omawianą problematykę w sposób interdyscyplinarny. Podobnie metodologia badawcza, którą się posłużyłam, jest z powodzeniem wykorzystywana zarówno przez antropologię jak i socjologię. Przeprowadzone badania miały przede wszystkim charakter jakościowy i opierały się na indywidualnych wywiadach pogłębionych i analizie prasy hiszpańskiej. Dobór respondentów miał charakter celowy, głównym kryterium było aktywne angażowanie się po jednej lub drugiej stronie sporu. Wśród badanych byli między innymi fotograf, autor książek o *corridzie de toros*, działacz polityczny czy matador. Badania terenowe prowadziłam w latach 2012 i 2013 w Katalonii, Kastylii i Murcji. Źródłem finansowania było stypendium habilitacyjne i środki własne. Drugim źródłem danych do analizy była prasa hiszpańska. Wstępna analiza pozwoliła wybrać te dzienniki, które najczęściej pisały o *corridzie de toros*. Były to: „ABC”, „HOY”, „La Razón” i „El Periódico”. Analizie poddałam numery z kwietnia, czerwca i października 2013, gdyż miesiące te odpowiadają początkowi sezonu tauromachicznego, szczytowi sezonu i jego końcówce. Na podstawie danych z wywiadów i analizy treści artykułów prasowych wyróżniłam 4 główne wymiary, na których zasadza się dyskurs tauromachiczny w Hiszpanii : polityczny, ekonomiczny, kulturowy i etyczny. Aspekty składające się na te wymiary niejednokrotnie się zazębiają, co wskazuje na wielowątkowość dyskursu tauromachicznego. W wymiarze politycznym szczególny nacisk kładzie się na prawne obudowanie *corridy de toros*. Oczywiście dla zwolenników oznacza to jej ochronę prawną, a dla przeciwników delegalizację. To właśnie w działaniach politycznych najlepiej przejawia się partycypacja społeczna, której efektem są naciski poszczególnych społecznych grup

interesu na polityków bezpośrednio odpowiedzialnych za kształtowanie porządku prawnego. Ciekawym tego zobrazowaniem może być przegłosowana w autonomicznym parlamencie Katalonii delegalizacja *corridy de toros*. Zakaz ten wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2012 roku i wywołał prawdziwą burzę w mediach. Przeciwnicy ogłosili zwycięstwo, licząc na rychłe powtórzenie tego aktu w innych regionach Hiszpanii. Tymczasem dla zwolenników *corridy de toros* zdarzenie to stało się przyczynkiem do zwarcia szeregów i zmobilizowania się środowiska w walce o szeroko rozumianą obronę tauromachii. Podjęto w tym celu szereg kroków by ów cel osiągnąć. Przede wszystkim złożono wniosek do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie zgodności z prawem tej decyzji. Ponadto podjęto działania w celu wpisania *corridy de toros* na światową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego UNESCO. Zwolennicy zyskali w tej ostatniej kwestii niezwykle istotne poparcie parlamentu hiszpańskiego, który w październiku 2013 roku przyjął uchwałę uznającą *corridę de toros* za dziedzictwo kulturowe Hiszpanii. Nie jest pewne czy działania te przyniosą efekt w postaci powrotu *corridy* na katalońskie areny, tym bardziej, że dla katalońskich nacjonalistów był to wyraźny gest przeciwko Madrytowi i decyzji tej będą zapewne bronić za wszelką cenę.

W wymiarze ekonomicznym na pierwszy plan w argumentacji przeciwników *corridy de toros* wysuwane są kwestie związane z dotowaniem widowisk ze środków publicznych. *Antitaurinos* wskazują wiele innych podmiotów, których budżety można by zasilić pieniędzmi kierowanymi na tauromachię: szpitale, fundacje, szkoły, itp. Dla zwolenników tauromachii głównym argumentem za utrzymaniem finansowania jest natomiast fakt generowania przez branżę tauromachiczną wielu miejsc pracy. Mimo że oficjalne dane z Ministerstwa Kultury dotyczące zatrudnienia w branży podają liczbę ok. 10 tys. osób, to *aficionados* wspominają nawet o 200 tysiącach, wskazują na osoby nie związane bezpośrednio z *corridą de toros*, niemniej jednak będące od niej w różnym stopniu zależne. Można by tu wymienić kierowców, restauratorów, hotelarzy, sprzedawców pamiątek i innych. Branża tauromachiczna, jak każda inna, stanowi swego rodzaju system naczyń połączonych, dlatego też mocno odczuła kryzys ekonomiczny z 2008 roku, który zdewastował niemal całą gospodarkę hiszpańską. Bezpośrednim tego efektem jest spadająca liczba organizowanych *corrid de toros* co z kolei przekłada się na redukcję przez hodowców byków pogłowia stad. W dyskursie tauromachicznym wymiar kulturowy jest najbardziej rozbudowany. Podstawą argumentacji stron w sporze jest przede wszystkim przeciwstawne definiowanie *corridy de toros*. Dla przeciwników jawi się ona jako tradycja przestarzała i nie przystająca do realiów współczesnego świata. Tym samym nie negują jej historycznego zakorzenienia w Hiszpanii, ale zdecydowanie oponują przeciwko jej bezwarunkowemu trwaniu. Posługują się przy tym dość barwnymi figurami retorycznymi, jak barbarzyństwo, tortura czy horror. Dla *aficionados* zaś

corrida de toros jest przede wszystkim widowiskiem definiowanym i zaliczanym do sztuki hiszpańskiej, niematerialnego dziedzictwa kulturowego i usankcjonowaniem istnienia rasy *toro bravo* – przeznaczonej wyłącznie do widowisk tauromachicznych. Powołują się przy tym na dzieła wielkich artystów z dziedziny literatury czy malarstwa, którzy inspirowani tauromachią tworzyli swoje największe dzieła, jak Hemingway, Picasso czy Goya. W wymiarze tym wskazuje się również na fakt, iż każde widowisko tauromachiczne można interpretować jako rytuał. W szczególnym stopniu dotyczy to *corridy de toros*, której punktem kulminacyjnym jest śmierć byka. Zanim jednak do niej dojdzie, każdy etap spektaklu musi być wykonany ściśle według obowiązujących norm i przepisów. Nie ma tu więc mowy o jakiegokolwiek dowolności w realizacji rytuałów. Innym aspektem pojawiającym się w wymiarze kulturowym jest proces socjalizacji i tutaj również bardzo wyraźnie jawi się brak wspólnego mianownika pomiędzy stanowiskami obu stron sporu. To co dla jednych stanowi niekwestionowane dobro, które społeczeństwo obowiązkowo powinno zachować dla kolejnych pokoleń, dla innych jest barbarzyństwem, którego odbiorcami w żadnym wypadku nie powinny być dzieci. Dla obserwatora z zewnątrz, nienależącego do kultury hiszpańskiej, szokujący może być widok całych rodzin traktujących udział w *corridzie* jako świetną okazję do pikniku w otoczeniu krwawo ginących zwierząt. Dla *aficionados* nie stanowi to jednak problemu, gdyż twierdzą oni, że w całym świecie chrześcijańskim śmierć jest obecna w postaci Chrystusa na krzyżu, którego nie zabrania się oglądania nawet najmłodszym dzieciom.

To właśnie przemoc wobec zwierząt i ich niehumanitarne traktowanie jest głównym aspektem w wymiarze etycznym dyskursu tauromachicznego. Obecna w trakcie *corridy de toros* śmierć byka (a niekiedy także *torera*) jest naruszeniem sfery tabu. Śmierć bowiem w ostatnim stuleciu przestała być aktem przeznaczonym do publicznego celebrowania. Większość ludzi wypiera prawdziwą śmierć ze świadomości i nie odczuwa potrzeby bycia jej świadkiem, jednak reguła ta wydaje się być zawieszana w odniesieniu do *corridy de toros*. W dyskursie tauromachicznym zauważamy dwie przeciwstawne definicje właściwego traktowania zwierząt. *Antitaurinos* zwracają przede wszystkim uwagę na zbyt długie przygotowywanie byka na śmierć w czasie *corridy de toros*, twierdząc, że jest to niepotrzebne przedłużanie cierpienia i agonii zwierzęcia. Śmierć, jeśli to konieczne, powinna zostać zadana szybko i bezboleśnie. W tym aspekcie szczególnie kładzie się nacisk na to, że byki odczuwają ból w taki sam sposób jak każde żywe stworzenie, w tym człowiek i nie zmieni tego nawet fakt, że przed śmiercią wiodą spokojne i zgodne z naturą życie. To właśnie te specyficzne warunki w hodowlach umacniają z kolei *aficionados* w przekonaniu, że istnienie byka *toro bravo* jest bezpośrednio zależne od istnienia *corridy de toros*.

Dzisiejszy stosunek do *corridy de toros* w Hiszpanii, jak pokazałam w swojej rozprawie, jest

wielowymiarowy i dotyczy wielu aspektów życia społeczno – kulturowego. Obie strony sporu wokół *corridy de toros*: zwolennicy – *aficionados* i przeciwnicy – *antitaurinos*, podejmują działania mające na celu albo zachowanie i rozwój *corridy*, albo jej całkowitą delegalizację. Kontrowersje wokół tej tradycji sprawiają, że jej przyszłość pozostaje sprawą otwartą. Z tej perspektywy wydaje się, że książka ta powstała w najlepszym możliwym czasie, gdyż możemy być naoczniymi świadkami usankcjonowanego prawnie zakwestionowania tradycji. Kultura nie jest czymś stałym i danym jednorazowo, lecz nieustannie ewoluuje. To właśnie tradycje, te ważne i te mniej istotne, są jednym z fundamentów kultury. Tradycje uznawane są za wartość samą w sobie i rzadko podlegają tak otwartej krytyce, jak to ma miejsce w przypadku *corridy de toros*. Przeciwnicy *corridy* określają ją mianem „złej tradycji” i bez względu na jej historyczność, nie widzą oni żadnego uzasadnienia, by to zło kontynuować. Przeciwnego zdania są oczywiście *aficionados*, którzy sięgają po rozwiązania prawne, aby ratować coś, co w naturalny sposób zdaje się słabnąć. Książka stanowi najpełniejszy w języku polskim opis tauromachii i wyjaśnia czytelnikowi jej znaczenie dla Hiszpanów. Opisuje ona proces toczącej się na naszych oczach zmiany kulturowej społeczeństwa hiszpańskiego, które coraz odważniej mówi NIE dla narodowego symbolu jakim jest *corrida*.

W Polsce i na świecie istnieje wiele tradycji, które budzą gorące emocje i wywołują sprzeciw znacznej części społeczeństwa. Wszyscy pamiętamy niedawną dyskusję na temat uboju rytualnego praktykowanego przez społeczność muzułmańską i żydowską w Polsce. Próbowano wówczas znaleźć odpowiedź na pytanie czy względy humanitarne mają prymat nad wolnością praktyk religijnych. Nie bez znaczenia były także argumenty ekonomiczne, gdyż wprowadzony zakaz mocno uderzył w niewielkie firmy trudniące się ubojem rytualnym. Równie duże emocje budzą polowania, dlatego organizacje łowieckie podjęły próbę prewencyjnej ochrony branży w sposób analogiczny jak to czynią *aficionados* wobec *corridy* w Hiszpanii. Książka ta może być zatem egemplifikacją tego, z czym prawdopodobnie przyjdzie nam się zmierzyć w przyszłości.

5. Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych:

Moje zainteresowania badawcze odnoszące się do kultury hiszpańskiej mają bezpośredni związek z wcześniejszymi projektami badawczymi, realizowanymi już w czasie studiów doktoranckich. Początkowo moje prace naukowo-badawcze oscylowały wokół szeroko rozumianej problematyki kultury iberoamerykańskiej oraz społeczności tubylczych/indiańskich w Amazonii Boliwijskiej.

Pierwsze badania antropologiczne w Amazonii Boliwijskiej zrealizowałam w 1999 roku, co zaowocowało pracą magisterską pod tytułem *Współczesna sytuacja etno-kulturowa boliwijskich*

Indian Chacobo i jej uwarunkowania, której promotorem był prof. dr hab. Aleksander Posern-Zieliński. Szczególnie istotnym zagadnieniem była dla mnie analiza czynników wpływających na zmiany kulturowe, jakich doświadczają społeczności indiańskie na obszarze Amazonii Boliwijskiej. Nader skromna literatura dotycząca Indian Chacobo, która była wówczas dostępna w Europie nie pozwalała nawet na stwierdzenie, czy Indianie ci wciąż jeszcze istnieją. Konieczne było zatem przygotowanie badań terenowych nie tylko o charakterze rekonesansowym, lecz niemal „odkrywczym”. Procesy akulturacji, jakim grupa ta podlegała w ciągu życia dwóch, trzech pokoleń skłonił mnie do kontynuowania badań nad kulturami indiańskimi. Niewątpliwie bardzo pomocne w kwestii przygotowań do tych badań, zarówno językowo, jak i pod względem dostępu do literatury, okazało się półroczne stypendium w Hiszpanii w ramach programu Tempus w 1999 roku na Uniwersytecie w Barcelonie (Universitat Autònoma de Barcelona).

Kolejne badania w Boliwii były realizowane w 2001 roku w ramach projektu naukowo-badawczego *Kierunki etnorozwoju w krajach andyjskich. Antropologiczne studium porównawcze: Ekwador-Peru-Boliwia*, grant KBN, (kierownik projektu prof. A. Posern-Zieliński). W roku 2003 prowadziłam badania terenowe w Amazonii Boliwijskiej realizując grant promotorski *Tradycyjna i współczesna sytuacja kobiety w tubylczych społecznościach Boliwii na obszarze pozaandyjskim*, (kierownik projektu prof. A. Posern-Zieliński). Bezpośrednim efektem tych badań była praca doktorska pod tym samym tytułem, którą obroniłam w 2005 roku na Wydziale Historycznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W roku 2009 opublikowałam w Wydawnictwie Naukowym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu książkę opartą na tej rozprawie (*Tradycyjna i współczesna sytuacja kobiety w tubylczych społecznościach Boliwii na obszarze pozaandyjskim*, ISSN: 0554-8225, ISBN: 978-83-232-1980-4, s. 248). W monografii przedstawiam status kobiety w społecznościach indiańskich z obszaru pozaandyjskiego (nizinnego) Boliwii. Ważne było dla mnie ukazanie perspektywy historycznej od czasów przedkolonialnych, poprzez konkwistę i kolonizację hiszpańską aż po konsekwencje ewangelizacji katolickiej i protestanckiej oraz uzyskanie przez Boliwię niepodległości. Niezwykle ciekawym zjawiskiem, także z perspektywy socjologicznej, jest rosnąca rola kobiet w życiu politycznym na płaszczyźnie lokalnej i ogólnokrajowej. Wszystkie te uwarunkowania miały mniej lub bardziej znaczący wpływ na zmiany postrzegania roli kobiety indiańskiej w zmieniającym się społeczeństwie boliwijskim.

Inny problem, który analizowałam w ramach badań nad kulturą boliwijską była adopcja. Zajęłam się tym tematem szczegółowo na łamach artykułu *Społeczno-kulturowe aspekty adopcji w Boliwii* (zamieszczony w czasopiśmie naukowym „Roczniki Socjologii Rodziny”, t. XVIII *Wizerunki ról rodzinnych* pod redakcją A. Kotlarskiej-Michalskiej, 2007). Przedstawiłam tam aspekty prawne dotyczące adoptowania dzieci w Boliwii, głównie w odniesieniu do powołanych w

tym celu instytucji państwowych oraz zagranicznych. W artykule wymieniłam i opisałam organizacje, których działalność koncentruje się głównie na adopcji międzynarodowej, jak na przykład ECAI (*Entidad Colaboradora de adopción Internacional*), która jest umocowana prawnie w Hiszpanii i rozpoczęła współpracę z Boliwią w 2004 roku polegającą głównie na pomocy w realizacji adopcji między tymi krajami.

Podczas prac badawczych w Boliwii wielokrotnie pojawiały się wątki poboczne. Niektóre z nich uznałam za szczególnie ciekawe i warte zaprezentowania, co uczyniłam w niektórych z moich publikacji z ostatnich lat. Przykładem jest artykuł *Antropolog też musi jeść. Obserwacje z badań terenowych w Boliwii* (zamieszczony w pracy zbiorowej *Historie kuchenne. Rola i znaczenie pożywienia w kulturze* pod redakcją R. Stoličnej i A. Drożdż, 2010), poświęcony kulturze żywienia w Boliwii. Obserwując sposoby przygotowywania posiłków przez Indian, wybierane przez nich przyprawy oraz sposób podania, można zauważyć przede wszystkim wpływy hiszpańskie, których najlepszym przykładem jest pojawienie się wołowiny w diecie. Prace nad tym artykułem przyniosły w dalszej perspektywie przygotowanie autorskiego przedmiotu fakultatywnego *Historyczno-kulturowe aspekty żywienia na świecie*, który od kilku lat cieszy się popularnością wśród studentów w Instytucie Socjologii UAM.

Szersze spojrzenie na problematykę kultur Ameryki Południowej zaprezentowałam z kolei w artykule *Multietniczność aglomeracji południowoamerykańskich jako przykład problemu komunikacji społecznej* (zamieszczony w pracy zbiorowej *Komunikowanie międzykulturowe – szanse i wyzwania* pod redakcją J. Isańskiego, 2009). Zwróciłam w nim szczególną uwagę na wspólną cechę wielkich miast w Ameryce Południowej, jaką jest specyficzna transmisja kulturowa w sytuacji imigracji. Enkulturation i socjalizacja w takich często budowanych *ad hoc* społecznościach przebiega z licznymi zakłóceniami. Brak lub znaczne utrudnienia w kontakcie z pozostałymi członkami rodziny, którzy nie zdecydowali się lub nie mogli udać się na emigrację, powoduje, że naturalne dla socjalizacji mechanizmy przekazu kulturowego zostają zerwane lub skierowane na inne pola: emigrant dokonuje bieżącego wartościowania sytuacji, w jakiej się znajduje, często pozostającego w sprzeczności z jego dotychczasowym bagażem kulturowym.

Pozostając w obszarze zainteresowań iberoamerykańskich podjęłam się szczegółowej analizy dyskursu wokół hiszpańskiej *corridy de toros*, czego efektem jest opisana w punkcie 4. monografia. Wiele wątków, które w książce zostały jedynie zasygnalizowane lub z konieczności opisane skrótowo, znalazły rozwinięcie w artykułach opublikowanych w czasopiśmie naukowych lub w pracach zbiorowych. Do najważniejszych z nich zaliczyłabym *Działalność aficionados jako przykład budowania relacji społecznych wokół tradycji tauromachicznych* (zamieszczony w czasopiśmie naukowym „Człowiek i Społeczeństwo”, t. XXXIII, *Siła słabych więzi* pod redakcją

M. Krajewskiego, 2012), w którym prześledziłam najważniejsze organizacje zrzeszające zwolenników *corridy de toros* w Hiszpanii. W artykule zwróciłam uwagę na różnorodność działań członków tych organizacji (*aficionados*), od czytelnictwa blogów i stron internetowych poświęconych *corridzie*, aż po organizowanie konferencji, spotkań czy wystaw tematycznych. Problematykę postrzegania *corridy de toros* jako dziedzictwa kulturowego omówiłam z kolei w artykule *Czy śmierć może być wartością? "Corrida de toros" jako dziedzictwo kulturowe* (zamieszczonym w pracy zbiorowej *Niematerialne dziedzictwo kulturowe: źródła - wartości - ochrona* pod redakcją J. Adamowskiego i K. Smyk, 2013). Śmierć byka, która w *corridzie de toros* jest elementem kluczowym, budzi wiele kontrowersji i wyznacza kierunki dyskursu. Ta sama tradycja jest definiowana przez jednych jako barbarzyństwo i przeżytek kulturowy, a przez innych jest postrzegana jako niematerialne dziedzictwo kulturowe Hiszpanii. Wątki tanatologiczne w dyskursie tauromachicznym stanowią niezwykle ważną część tego dyskursu. Najbardziej popularnym i rozpoznawalnym widowiskiem z udziałem byków w Hiszpanii jest *encierros* (gonitwa byków) w Pampelunie. Tradycji tej poświęciłam artykuł „*Carmen*” *po baskijski, czyli uliczna opera w Pampelunie* (zamieszczony w czasopiśmie naukowym „Prace Etnograficzne”, t. 42, 2014). Omówiłam tam zarówno historię widowiska, jego przebieg, szczegóły organizacyjne, jak i znaczenie jakie pełni w szeroko rozumianej kulturze popularnej i turystyce. Z socjologicznego punktu widzenia ciekawe może być to, że gonitwa byków w Pampelunie, pomimo spadającego zainteresowania *corridą*, nadal cieszy się niesłabnącą popularnością i generuje znaczne wpływy do miejskiego budżetu. Natomiast w artykule *W pogoni za bykiem. Fenomen corridy de toros* (zamieszczonym w czasopiśmie naukowym „Kultura i Społeczeństwo”, nr 2/2012) skoncentrowałam się *corridzie de toros* jako widowisku o charakterze teatralnym, szczególnie naciska kładąc na analizę grę na żywo z wyuczonymi i obowiązkowymi dla matadora gestami i ruchami wykonywanymi w czasie walki z bykiem.

Innym zagadnieniem, które oprócz szeroko rozumianej kultury iberoamerykańskiej było przedmiotem moich zainteresowań to problematyka etniczności. Uczestniczyłam w międzynarodowym grancie *Social Inequality and Why It Matters for the Economic and Democratic Development of Europe and Its Citizens. Post-Communist Central and Eastern Europe in Comparative Perspective EUREQUAL 2006-2010* (w ramach 6 PR, kierownik prof. K. Podemski) Byłam członkiem zespołu analizującego wyniki badań, co zaowocowało między innymi artykułem *Homogeniczność etniczna a nierówności społeczne na tle etnicznym* (współautor Anita Basińska, zamieszczony w pracy zbiorowej *Społeczeństwa Europy Środkowo-Wschodniej. Projekt Eurequal*, pod redakcją K. Podemskiego, 2011).

Problematyka, którą się zajmowałam i efekty moich badań były przeze mnie prezentowane

podczas konferencji naukowych o charakterze socjologicznym oraz antropologicznym. Staralam się w tym celu łączyć doświadczenia zdobyte na gruncie pozaeuropejskim z badaniami rodzimych zjawisk i procesów kulturowych. Przykładem może być konferencja z 2009 roku *Kobiety w Polskiej Transformacji 1989-2009. Podsumowania, interpretacje, prognozy*, na której wygłosiłam referat pod tytułem *Sfera ekonomiczna - sfera publiczna. Sytuacja kobiet przed i po transformacji ustrojowej w ujęciu antropologicznym*. Na XIII Congreso Latinoamericano sobre Religión y Etnicidad w 2010 roku w Grenadzie zaprezentowałam z kolei referat *La evangelización y el trabajo con los pueblos originarios. La actividad misionera polaca en America Latina en el siglo XX*, w którym zawarłam charakterystykę ewangelizacji ludności tubylczej w Ameryce Łacińskiej z udziałem polskich misjonarzy.

W sumie w okresie zatrudnienia w Instytucie Socjologii UAM opublikowałam dwie monografie, dwadzieścia artykułów w czasopismach naukowych i pracach zbiorowych oraz wzięłam udział w blisko dwudziestu konferencjach naukowych krajowych i międzynarodowych. Kolejnych 5 artykułów pozostaje obecnie na różnych etapach procesów wydawniczych.

6. Działalność dydaktyczna i organizacyjna

6a. Działalność dydaktyczna

W okresie zatrudnienia na Uniwersytecie Łódzkim (2005-2006) prowadziłam następujące zajęcia dydaktyczne dla kierunku politologia i stosunki międzynarodowe:

- Zbliżenia cywilizacji
- Ser mujer en America Latina – wykład w języku hiszpańskim
- Zróznicowanie ekonomiczne współczesnego świata – zajęcia autorskie
- La sociedad latinoamericana – wykład autorski w języku hiszpańskim
- Wprowadzenie do wiedzy o kulturze

W okresie zatrudnienia na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza (2005-2006 i 2006-2016) prowadziłam następujące zajęcia dydaktyczne dla I i II stopnia na kierunku socjologia i praca socjalna w trybie stacjonarnym i zaocznym

- Antropologia kulturowa
- Antropologia społeczna
- Cywilizacje Pozaeuropejskie – zajęcia autorskie

- Metody i techniki badań społecznych
- Procesy grupowe
- Etyczne problemy zawodu socjologa
- Historyczno-kulturowe aspekty żywienia na świecie – zajęcia autorskie
- Antropologia organizacji
- Etnografia w badaniach konsumenckich
- Społeczne role socjologa

W roku 2016 odbyłam staż dla nauczycieli akademickich na Uniwersytecie w Murcji w ramach programu Erasmus+, podczas którego prowadziłam zajęcia dla studentów kierunku komunikacja mediów (Facultad de Comunicación y Documentación, Universidad de Murcia).

W latach 2011 oraz 2013 otrzymałam indywidualną nagrodę Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza za działalność dydaktyczną.

Wielokrotnie byłam członkiem komisji rekrutacyjnych na kierunku socjologia I i II stopnia. Zasiadałam także kilka razy w komisjach egzaminacyjnych dla I stopnia studiów na kierunku socjologia.

Byłam również recenzentem prac magisterskich i licencjackich.

6b. Działalność organizacyjna i popularyzacja nauki

W ramach działalności organizacyjnej byłam członkiem Rady Instytutu Socjologii w latach 2008-2012 oraz koordynatorem ECTS w Instytucie Socjologii UAM (2008-2012).

W roku 2009 byłam członkiem komitetu naukowego i organizacyjnego przygotowującego konferencję „Kobiety w polskiej transformacji 1989-2009. Podsumowania, interpretacje, prognozy”, która odbyła się w Poznaniu.

Brałam również udział w przygotowaniu walnego Zjazdu Delegatów Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego w Poznaniu w 2012 roku. Od roku 2011 pełnię nieprzerwanie funkcję wiceprezesa poznańskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego.

Jestem ponadto członkiem następujących towarzystw i stowarzyszeń naukowych:

- Polskie Towarzystwo Socjologiczne, oddział Poznań
- Fundacja naukowa im. Floriana Znanieckiego
- Stowarzyszenie na Rzecz Praw Ludów Tubylczych Świata „Pro Futuro”

W ramach popularyzacji nauki wielokrotnie wygłaszałam wykłady otwarte między innymi na zaproszenie instytucji:

- 2009 – Kosmos w kulturach świata – Muzeum Etnograficzne w Poznaniu oraz Muzeum Etnograficzne w Toruniu
- 2011 – Brunetka w dżungli, czyli rzecz o badaniach terenowych w Boliwii – Koło Naukowe Etnologów, Uniwersytet Gdański
- 2014 – Hiszpańska corrida de toros – Uniwersytet Trzeciego Wieku, Nowe Miasto Lubawskie
- 2014 – Brunetka w dżungli. Badania terenowe w Amazonii Boliwijskiej - Uniwersytet Trzeciego Wieku, Nowe Miasto Lubawskie
- 2015 – Corrida de toros w Hiszpanii – Gminna Biblioteka Publiczna w Kurzętniku
- 2015 – Ekonomia zabijania. Gospodarcze znaczenie corridy de toros w Hiszpanii - Wykłady z cyklu: „Zwierzęta i ludzie. Polityka, ekonomia, historia”, klubokawiarnia „Zemsta: w Poznaniu
- 2016 – Kobieta indiańska w Amazonii Boliwijskiej – Miejska Biblioteka Publiczna w Bojanowie
- 2016 – Zielone piekło. Kulturowo-przyrodnicze aspekty podboju Amazonii – Liceum Ogólnokształcące im. C. K. Norwida w Nowym Mieście Lubawskim

Jestem również autorką ekspertyzy *Corrida de toros w Hiszpanii* powstałej na zamówienie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w kontekście prac tegoż ministerstwa nad wnioskiem o uznanie polowań w Polsce za dziedzictwo kulturowe.

Magdalena A. Stowicko-Wysocka